

Titlul de Cetățean de Onoare acordat post mortem

Beiușenii au sărbătorit Marea Unire

Beiușul s-a aflat în centrul evenimentelor premergătoare Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia de la 1 Decembrie 1918. Contribuția beiușenilor la făurirea României Mari a fost una semnificativă.

Cinci beiușeni s-au înscris voluntari în armata română: dr. Cornel Papp (notar public), Ghiță Cosma (apoi primar al orașului), Amos Borlan (avocat), Ioan Nestor (medic) și Eusebiu Ștefan. La 12 octombrie 1918, în casa lui Aurel Lazăr, Comitetul Executiv al Partidului Național Român elabora celebra Declarație de la Oradea, printre participanți aflându-se și fruntașul beiușean Ioan Ciordaș.

La 27 noiembrie 1918, în urma ordinului Consiliului Central Național Român, în Casinoul Român, au loc alegerile de deputați pentru Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918. Au fost aleși cu unanimitate de voturi următorii cinci reprezentanți ai cercurilor Beiuș și Vașcău: avocatul dr. I. Ciordaș din Beiuș, Ilarie Crișan, meseriaș din Beiuș, Teodor Cornea din Meziad, Atanasiu Toader din Sighiștel și Lăpădat Cioflan din Ghighișeni. Elena Muntean și Elena Ardelean au reprezentat Reuniunea Femeilor Române din Beiuș și jur, fierarul Ioan Chidioșan a fost ales de Reuniunea Industriașilor din Beiuș, în timp ce deputații instituțiilor de învățământ din urbe au fost Victor Borlan, din partea gimnaziului superior greco-catolic, și Camil Selăgian, directorul Școlii civile greco-catolice de fete. Din partea Filialei Fondului de Teatru din Beiuș pleca la Alba Iulia dr. Al. Ghera, iar din partea Casinoului român, dr. Gavril Cosma și Roman Cristian, Societatea de cântări „Lyră” fiind reprezen-

tată prin Ioan Bușția, dirijorul societății, și de Nicolae Bolcaș. Protopopul ortodox al Beiușului Petru E. Papp a reprezentat în Marea Adunare Națională Consistoriul eparhial din Oradea.

Un ultim eveniment memorabil care a permis marea zi a Unirii celei Mari și pe vecie este reintroducerea limbii române în Gimnaziul greco-catolic din Beiuș prin Decretul episcopului unit Demetriu Radu din 23 noiembrie. Pe lângă cei menționați mai sus ca delegați oficiali și cu drept de vot, la Adunarea de la Alba Iulia au mai plecat „50 de domni distinși și 40 de agricultori”, fapt relevat prin telegrama dr. avocat Pop Ioan în numele Consiliului Național Beiuș către Hotelul „Hungaria” din Alba Iulia unde se solicita „plasarea lor”.

Această impozantă delegație beiușeană de peste 100 de persoane a plecat cu trenul pe ruta Oradea, Salonta, Ciab, Arad, Alba Iulia, în ziua de vineri. Atmosfera din rândul grupului era entuziastă, cu toate că în

gări ungerii îi întâmpinau cu împușcături și injurii, după cum o relataseră chiar unul dintre participanți, protopopul Petru E. Papp.

Dintre beiușenii prezenți în Orașul Unirii celei Mari, doi au fost aleși în Marele Sfat Național: dr. Ioan Ciordaș și protopopul ortodox Petru E. Papp. Ziua de 1 Decembrie 1918 a fost sărbătorită și la Beiuș într-un mod cu totul deosebit. Au avut loc apoi slujbe religioase, cuvântări emoționante și o serbare în fața liceului greco-catolic, unde a impresionat discursul distinsului profesor și istoric dr. C-tin Pavel. Seara a fost încununată de o retragere cu torțe și intonarea de cântece patriotice.

Duminică, 1 Decembrie, festivitățile dedicate Zilei Naționale au început la Sala Mare a Primăriei, unde a avut loc ședința festivă a Consiliului Local, urmată de un spectacol aniversar. După intonarea Imnului de Stat și ceremoniile religioase, oficiate, pe rând, de reprezentanții cultelor ortodox și greco-cato-

lic, au urmat câteva alocuțiuni, vorbitorii fiind protopopii Marian-Vasile Popa și Zorel Zima, profesorul Dan Ispas, primarul Petru Mlendea-Căluș, senatorul Cornel Popa și deputatul Gheorghe Bogdan. În cadrul ședinței festive a Consiliului Local, titlul de Cetățean de Onoare al Municipiului Beiuș a fost acordat, post-mortem, generalului Gheorghe Rasoviceanu și preotului căpitan Gheorghe Cotenescu, cel care, doi dintre bravii ostași români care, la 19 Aprilie 1919, eliberau Beiușul. Programul artistic aniversar a cuprins momente oferite de Corala „Beiușensis”, Ansamblul „Muguri și mlădițe de tezaur” al Casei de Cultură Beiuș și îndrăgitul interpret Florin Mariș-Hinsu. Festivitățile dedicate Zilei Naționale au continuat la Monumentul Martirilor Ioan Ciordaș și Nicolae Bolcaș, cu ceremonia depunerii de coroane, iar apoi în proximitatea Parcului Central, unde asistența a putut aplauda tradiționala paradă militară.

■ R. C.

Vadu Crișului Ziua Națională a României

Peste 300 de cetățeni ai comunei Vadu Crișului și din zonă au fost prezenți sâmbătă, 30 noiembrie, zi de sărbătoare, la troița din centrul localității, pentru a sărbători Ziua Națională a României.

Parada militară și depunerile de coroane au făcut parte din evenimentul organizat de Primăria Vadu Crișului, Biserica Ortodoxă și Garnizoana Oradea. La eveniment au luat parte, printre alții, senatorul Cornel Popa, deputatul Ioan Cupșa, Ilie Bolojan, primarul Oradei, fiul al comunei, primarii și viceprimarii comunelor Aușeu și Măgești.

Sâmbătă, la prânz, ceremonia a început cu întâmpinarea oficialităților, prezentarea onorului, salutarea drapelului de luptă și intonarea Imnului Național al României. Slujba religioasă a fost oficiată de preoții Sorin Mititean și Vasile Tura. „Ziua noastră națională este în fiecare an prilej de bucurie și de recunoștință față de cei care au făcut ca astăzi să sărbătorim întregirea pentru totdeauna a teritoriilor românești”, a spus Dorel Cosma, primarul comunei Vadu Crișului.

„Sărbătorim astăzi, împreună, Ziua Națională a României, cu recunoștință pentru sacrificiul și înțelepciunea înaintașilor noștri care au făcut posibilă România Mare, dar și cu încredere și speranță în viitor. Anul 1918 reprezintă, în istoria poporului român, punctul final al proiectului România-stat național”, a spus profesorul Florin Olimpiu Mălai, consilier local, directorul Colegiului Tehnic din Vadu Crișului, care a evocat evenimentele din 1918, când peste 100.000 de români au decis, în cel mai democratic mod, intrarea Transilvaniei în componența statului național român, iar delegații din Banat, Crișana, Transilvania și Maramureș au îndeplinit voința poporului.

În cadrul programului artistic și-au prezentat măiestria Florian Alb, la taragot, și elevii din clasa a XI-a Octavian Popușe și Emanuel Golban, la vioară și la tobă, iar corul bisericii ortodoxe din localitate a cântat cântece dedicate evenimentului.

A urmat apoi festivitatea de depunere de coroane la troița ridicată în cinstea eroilor căzuți în cele două războaie mondiale. După reprezentanții Primăriei și ai Consiliului Local, au depus coroane reprezentanții Bisericii Ortodoxe, ai Colegiului Tehnic Vadu Crișului, Garnizoanei Oradea, Jandarmeriei Bihor, ai partidelor PNL, UDMR și PSD. Evenimentul s-a terminat cu defilarea gărzii de onoare și onorul muzicii militare.

■ I.H.

Vadu Crișului – Pădurea Craiului

Întâlnirea membrilor rețelei de turism

Joi, 28 noiembrie, la sediul Incubatorului de afaceri pe turism din Vadu Crișului, a avut loc întâlnirea membrilor rețelei locale de turism din Pădurea Craiului.

Evenimentul, organizat de Unitatea de Management a Destinației de ecoturism Pădurea Craiului -CAPDD Bihor, în cadrul proiectului „Pădurea Craiului-povestea merge mai departe” (destinație ecoturistică dezvoltată cu sprijinul financiar al Romanian-American Foundation și Fundația pentru Parteneriat, prin intermediul programului

„Green Entrepreneurship – Dezvoltarea economică locală durabilă prin ecoturism”), a adunat la Vadu Crișului proprietari de spații de cazare, operatori turistici, ghizi locali, ONG-uri, UAT-uri, centre de informare turistică etc. Au luat cuvântul Paul Iacobaș, manager destinație, și Hașăș Ioan, viceprimarul comunei Vadu Crișului. Paul Iacobaș a prezentat obiectivele întâlnirii și rezultatele studiului de monitorizare turistică din 2018. Am aflat că, în Bihor, este pentru prima oară când s-a efectuat un asemenea studiu (câți turiști vin în zonă, de unde vin,

câți bani cheltuie, ce experiențe îi atrag) cu date care, pentru furnizorii de servicii în turism, sunt foarte importante. În cadrul întâlnirii a fost prezentat conceptul de rețea locală de turism, brandul turistic al Pădurii Craiului și atribuțiile sale, precum și proiectul „Pădurea Craiului-povestea merge mai departe” 2020-2024. S-au stabilit, totodată, minimum două întâlniri pe an, una primăvara, iar cealaltă după terminarea sezonului turistic, precum și modul de comunicare între membri.

■ I.H.

